

Barnhälsovårdsbladet

Aktuellt för dig som arbetar inom barnhälsovården i Östergötland

Nr 3, år 2025

Information

- **Migration och hälsa inom barnhälsovården**

Alla barn i Sverige har rätt till en god och likvärdig barnhälsovård. Det gäller även asylsökande barn och de som vistas här utan tillstånd (papperslösa) eller håller sig gömda.

Ny uppbyggd sida med information på vår hemsida: [Länk](#)

- **Nationellt hälsoprogram för barn och unga ska ge bättre och mer jämlik hälsa**

På Socialstyrelsen pågår just nu ett arbete med ett nationellt hälsoprogram för barn och unga. Programmet tas fram på regeringens uppdrag. På den här [Länken](#) kan du läsa mer om programmet, hur arbetet går till och vad som är aktuellt just nu.

- **Barn och knappcellsbatterier**

Fler barn söker akutmottagningarna pga misstankar om att de svält ett knappcellsbatteri. Om ett barn får i sig ett batteri kan det leda till livshotande tillstånd. Olyckor har inträffat med små knappcellsbatterier. De ser ut som knappor eller mynt och är lätta att stoppa i mun och råka svälja. Om ett barn har svält ett batteri eller petat in det i näsan, ögat eller örat är det viktigt att snabbt söka hjälp. Ring därför genast 112 och begär Giftinformation.”

[Mer information hittar du på Giftinformationscentralens](#)

Finns en sida på RHB med information och en checklista för barnsäker miljö. [Länk](#)

- **RSV**

Rapport från BB och barnkliniken: De allra flesta föräldrar vill ge RSV-skydd i form av Beyfortus (monoklonal antikropp) till sina nyfödda bebisar. Upplevelsen är att det fungerar bra. Viktigt nu när hösten kommer att påminna föräldrar om hur man skyddar sitt spädbarn mot smitta. Se bra föräldrainformation på Folkhälsomyndigheten, ”Skydda ditt spädbarn mot RS-virus och kikhosta

[Länk](#)

Barnhälsovårdsenheten i Östergötland

Cosmic

- **Digital lösning på information från MHV**

Vi på BHV har i samarbete med MHV tagit fram en digital lösning på hur BVC kan få informationen ”MHV checklista till BVC” i Cosmic. Den vi i dag får med internposten.

Vi kommer inom kort starta en pilot på BVC Lambohov, Ryd, Johannelund, Mirum, Geria Söderköping, Sandbyhov och Brinken. Mer information kommer till er alla längre fram.

- **Information om vårdnadshavare i Cosmic**

Vi har fått frågan från flera av er varför det ibland inte finns information om vårdnadshavare i Cosmic? Har via Stöd och service hittat nedan svar på det:

”Orsak till att uppgiften om Vårdnadshavare inte visas i Cosmic trots att det finns i Master:

- Föräldern har ingen folkbokföringsadress i Sverige och räknas då som *Avregistrerad*. Uppgiften behålls i Master men skickas inte vidare till Cosmic då Skatteverket inte betraktar avregistrerad person som vårdnadshavare.
- Föräldern har skyddad identitet och uppgifter kopplade till dennes kontaktinformation hämtas inte in till Cosmic och då heller inte uppgift om vårdnadshavare.”

- **Svenska Barnhälsovårdsregistret (BHVQ)**

Den 1 november starta en pilot på BVC Capiro Vasastaden och BVC Kungsgatan med att föra över information från BVC i vår region till BHVQ.

Vår förhoppning är att informationen ska gå över som önskat och om det fungerar är vår planering att vi kommer skicka information till BHVQ från alla BVC i vår region år 2026.

Vi har tidigare informerat om BHVQ på BVC- eftermiddagar, men det har dragit ut på tiden, så vill ni läsa mer och uppdatera er om BHVQ; [Länk](#)

Alla BVC i regionen kommer få mer information om detta innan vi breddinför det.

Vaccination

- **Vaccination av barn och ungdomar**

Uppdateringen från folkhälsomyndigheten (FoHM)

”Vägledning för vaccination enligt föreskrifter och rekommendationer:

Denna vägledning har tagits fram för att ge stöd vid genomförande av det allmänna vaccinationsprogrammet för barn. Den innehåller beskrivning av allmänna principer vid vaccination samt anvisningar om hur vaccination av barn och ungdomar som inte har följt vaccinationsprogrammet kan planeras. Vägledningen ger också stöd vad gäller vaccination mot hepatit B och tuberkulos.” [Länk](#)

- **Filmer, affischer och bilder om vaccin**

Här har FoHM samlat material som visar att vaccin skyddar mot smitta och sjukdom. Filmer och material man kan använda i tex föräldragrupper/föräldrasamtal och i väntrum. [Länk](#)

Utbildning

- **Hälsosamtal på BVC**

Utbildningen kring hälsosamtal på BVC består av tre delar:

- **Hälsosamtal del 1**

Handlar om barns matvanor och hur BVC kan främja goda levnadsvanor genom hälsosamtal på BVC.

När? Torsdag 13 november kl. 8.30-12.00

Var? Digitalt på Teams

Anmälan görs i Kompetensportalen senast den 6/11 genom länkarna nedan:

För er som arbetar i regionen: [Länk till anmälan](#)

För er som arbetar på privat VC: [Länk till anmälan](#)

- **Hälsosamtal del 2**

Handlar om barns fysiska aktivitet, skärmvanor, sömnvanor och toalettvanor.

När? Fredag 12 december kl. 8.15-12.00

Var? Digitalt på Teams

Möjlighet till anmälan kommer längre fram

- **Kärleksbildningar och knölar hos barn**

Utbildning för sjuksköterskor och läkare på BVC

När? Onsdag 19 november kl. 13.15-15.00

Var? Digitalt på Teams

Länk till föreläsningen [Länk](#)

Föreläsare är Viktor Säll, barnläkare på barnkliniken US

- **BVC- eftermiddagar i november:**

Datum och tid	Plats
Måndag 24 november kl. 13.30-16.00	Motala, lokal Linden LIM
Tisdag 25 november kl. 13.30-16.00	Norrköping, lokal Fornborgen
Onsdag 26 november kl. 13.30-16.00	Linköping, lokal Elsa Brändströmsalen US

Inbjudan med innehåll och anmälan i Kompetensportalen skickas cirka en månad i förväg via mejl.

- **Språk- och läsfrämjande för de yngsta barnen**

”Digiteket” erbjuder en digital fortbildning om ”Språk- och läsfrämjande för de yngsta barnen”. Den består av fem delar att gå igenom själv eller tillsammans med andra i din arbetsgrupp om det är möjligt. De olika delarna består av filmer, föreläsningar, poddar, texter och reflektionsfrågor.

Den är kostnadsfri, men ni behöver logga in för att få tillgång till den. Den är tidskrävande, men eftersom man loggar in kan man fortsätta där man senast slutade. [Länk](#)

Forskning

Samuel Videholm, ST-läkare på barnkliniken i Östersund, försvarade nyligen sin avhandling. Hans forskning, som baserats på barn från bl. a. Uppsala län, visar att amning skyddar mot allvarliga infektioner som kräver sjukhusvård under småbarnsåren.

Risken att drabbas av infektionssjukdomar under barndomen skiljer sig mellan sociala grupper. Barn i Sverige till föräldrar med låg utbildningsnivå och låg inkomst har en ökad risk att drabbas av både vanliga och allvarliga infektioner. Övervikt/obesitas under graviditeten, rökning under graviditeten och ingen/kortvarig helamning, ökar risken för infektionssjukdomar hos barn.

Studierna i [avhandlingen](#) använde information från olika nationella register samt det gamla barnhälsovårdsregistret BASTA från Uppsala.

Slutsatsen är att amning skyddar mot allvarliga infektioner som kräver sjukhusvård under småbarnstiden. Har mamman andra riskfaktorer, som låg utbildningsnivå, övervikt eller rökning är det ännu viktigare med (hel)amning.

Bland barn 0–4 år födda i Uppsala län mellan 1998 och 2010 (n = 37 825) fann forskarna att helamning upp till fyra månaders ålder minskade risken för infektioner under de första två åren samt att amning minskade risken för luftvägsinfektioner mellan två och fem års ålder. I en annan studie på barn 0–4 år födda i Uppsala län mellan 1997 och 2015 (n= 63 216) fann forskarna att orsaken till att fler barn till lågutbildade mammor hamnade på sjukhus med infektioner berodde på upp till 50% på skillnaden mellan i första hand amning, med även förekomst av övervikt/obesitas och rökning mellan låg- och högutbildade mammor.

Sammanfattningsvis berodde ojämlikheter i sjukhusvård på grund av infektionssjukdomar under barndomen till stora delar på faktorer som går att förbygga/påverka. Dessa ojämlikheter bör därför kunna minskas genom insatser som stöttar amning och motverkar övervikt/obesitas samt rökning hos mamman.

Boktips, läs och lyssnartips

- **Mat för barn och familj**

Västra Götaland har en sida med bra information om ”Bra mat ger grunden för en god hälsa hos både barn och vuxna. Här finns recept på hemlagad barnmat, veckomenyer med inköpslistor, frukost, mellanmål och mycket mer som kan ge inspiration för att få bra mat på bordet. Recepten är framtagna för att passa hela familjen, oavsett ålder.” [Länk](#)

- **Övervikt och obesitas hos barn, Samtal och möten i barnhälsovården**

Ett boktips som ger kunskap, stöd och verktyg för samtal med föräldrar om barns övervikt.

"Att prata med föräldrar om hög vikt hos barn kan vara känsligt och en utmaning inom barnhälsovården, men det är avgörande för att skapa hälsosamma vanor i tidig ålder. Boken ger barnhälsovården kunskap, stöd och praktiska råd för att möta familjer med empati och respekt och för att underlätta förändringar som gör skillnad i vardagen.

Författare; Mariette Derwig, Anna Ek, Linda Håkansson och Catharina Neovius; [Gothia förlag](#)

- **Barnsäkert - tidigt förebyggande åtgärder**

Det går att lyssna på ett avsnitt på ca. 35 minuter från Sörmlands FoU podd om BarnSäkert. Deltagarna berättar om projektet Barnsäkert som används som en förebyggande insats inom barnhälsovården. Sara Heimdal, vårdutvecklare för barnhälsovården i Sörmland, berättar om arbetet i regionen i stort och Jenny Gårdman Sandberg, barnsjuksköterska, och Licelotte Löfberg, familjevårdare, berättar om hur de använder BarnSäkert på familjecentralen i Strängnäs. Lina Larsson från FoUiS är också med och berättar om sin roll.

[105, Barnsäkert - tidigt förebyggande åtgärder](#)

- **Sveriesradio, kropp & Själ**

Ett avsnitt som heter "Ska bebisen sova i egen säng" (55 min) [Länk](#)

- **Lyssnartips på nya avsnitt på BVC-podden**

Avsnitt 162: Att prata om små barn och övervikt: "Var nyfiken. Nyfiken. Och nyfiken." [Länk](#)

Det finns 7 avsnitt 164–170 om: Regnbågs-familjer: [Länk till startsidan](#)

Övrigt

- **Utbildningsdag i BarnSäkert den 1/10 2025**

Efter vår pilot som har varit på BVC Tannefors, Valdemarsvik och Ekholmen var det nu dags för en första utbildningsdag i breddinförandet av BarnSäkert i vår region. Det var BVC Lambohov, Geria City, Skärblacka, Geria Söderköping och Östertull som var med denna dag tillsammans med förebyggande socialtjänst och chefer. Det är de första ut i breddinförandet och vi kommer ha en heldag i december med ytterligare BVC. Målet är att alla ska ha fått utbildningen i vår region till sommaren 2027. Då har vi ett jämlikt arbetssätt för att identifiera riskfaktorer i barns hemmiljö.

- **Nyhetsbrev Prenumerera på senaste nytt från Rikshandboken direkt i din inbox: [Skapa prenumeration här](#)**

- **Nya medarbetare eller byte av arbetsplats?**

Mejla malin.wallberg@regionostergotland.se om ni har bytt arbetsplats eller fått nya kollegor (både sjuksköterskor och läkare) tack!

vi vill önska er alla en fortsatt fin höst!

/med vänliga hälsningar Maria & Malin på Barnhälsovårdsenheten